

Het geeltje van Jaap

*drs. F. Matser – kolonel van de militair psychologische en sociologische dienst**

Sinds twee jaar werk ik in het buitenland. Portugal, om precies te zijn. Een mooi land, waar ik samen met een tiental andere Nederlanders werkzaam ben op het *Allied Joint Forces Command Lisbon*. Een van de drie operationele hoofdkwartieren van de NAVO. En ja, het is hier vaker mooi weer dan in Nederland, maar er wordt ook gewoon gewerkt.

Op 6 december 2010, 's morgens om acht uur, legt Gabrielle, onze sergeant-majoor van de ondersteuning, met een harde plof een dikke envelop op mijn bureau. Uit Nederland. Nieuwsgierig maak ik hem open. Er zitten drie kleinere enveloppen in. Twee dikke van de marine en één dunne van de luchtmacht. Ik maak eerst een van de marine-enveloppen open. Er zit een keurige aanbiedingsbrief in,

gewisseld moeten worden op de draagmedaille. Mooi compleet stafwerk van de personeelsdienst van de marine, schiet er door mijn hoofd.

Dan realiseer ik me dat het vandaag 6 december is. De dag waarop traditioneel de 'jeneverkruisen' ofwel de *onderscheidingstekens voor Langdurige Dienst als officier* worden uitgereikt. Het is een beetje krap tijdmanagement, ik had een vóórwaarschuwing zeer op prijs gesteld, maar de post naar Portugal doet er nu eenmaal langer over. Niet klagen. Even verder kijken. De tweede marine-envelop heeft dezelfde inhoud. Toe maar. Een tweede Nederlandse marineofficier die hier in het hoofdkwartier werkt, blijkt van dezelfde anciënniteit als zijn collega Marcel. Het is LTZ Peter Bernard. We noemen hem meestal PB. Dubbele vreugde dus.

Dan open ik de derde – dunnere – envelop. Die is afkomstig van de luchtmacht. Daarin zit ook zo'n doosje horende bij het jeneverkruis. Ditmaal met de cijfers XXX. De envelop is verder leeg. Op het doosje is een 'post-it' briefje geplakt. Een geeltje! Met daarop handgeschreven de tekst: 'S.v.p. uitreiken aan luitenant kolonel P.' Die P. is luchtmachtcollega Jaap. Geen oorkonde, geen brief, geen historisch boekje voor Jaap. De luchtmacht heeft kennelijk besloten hier op te bezuinigen. Kan gebeuren. Ondanks dat we tegenwoordig allemaal aangesteld worden als officier bij de krijgsmacht, hebben de krijgsmachtdelen kennelijk toch nog hun eigen 'beleidsruimte'. Een keurig pakket met brieven, oorkonde en medaille versus een geeltje. Een flink verschil en lastig uit te leggen.

Met een harde plof arriveert er een dikke envelop op mijn bureau. Uit Nederland

waarin ik als bevoegd gezag word verzocht het onderscheidingsteken voor twintig jaar langdurige dienst als officier uit te reiken aan Marcel, een luitenant ter zee die hier werkzaam is. Ook bevindt zich in de envelop een persoonlijke brief voor de jubilaris (door mij te overhandigen), een boekje over de historie van het officierskruis en een fraaie oorkonde. Ten slotte vind ik onder in de envelop een klein doosje met de nieuwe baton en de cijfers (XX), die

* Op deze plaats vindt u afwisselend een bijdrage van kolonel (KL) Frans Matser en luitenant-kolonel der Mariniers Marc Houben.

Gabrielle grijpt kordaat de telefoon en nodigt snel alle Nederlanders uit. Koffie om tien uur op mijn bureau. Landgenote Nanny, een altijd vrolijke sergeant van de marine, regelt uit het niets een fles gekoelde champagne en tien glazen. Gabrielle en Nanny zorgen ook nog voor koffie en koekjes. Slechts twee uur na ontvangst van de envelop is vrijwel de hele Nederlandse gemeenschap present op mijn bureau. Ik houd een kort toespraakje (marine, bedankt voor het boekje) en we vieren de jubel-dag met een toast op de jubilarissen. Na twintig minuten gaat iedereen weer terug naar zijn eigen werkplek. Het was weer een mooi staatje van flexibiliteit, met dank aan Gabrielle en Nanny.

Moet ik de *output* van de marine-personeelsdienst vergelijken met die van de luchtmacht? En wat is dan de conclusie? Ik vrees dat er mensen zijn die zeggen dat de marine haar personeel kennelijk nog steeds kan *pamperen*. 'Als ze hier tijd voor hebben, kan er vast nog wel wat af van die personeelsdienst'. Hoor je ze denken. 'Zo'n mooi boekje, wat kost dat wel niet!' Je kan natuurlijk ook een andere conclusie trekken. Iemand uit onze kleine gemeenschap moppert dat de personeelsdienst van de luchtmacht een modderfiguur slaat. 'Een doosje met een geeltje. Schandalig. Na dertig jaar.' Wie heeft er gelijk?

Onwillekeurig vraag ik mij af hoe mijn eigen krijgsmachtdeel, de landmacht, het er vanaf zou brengen. Ik denk te weten, dat dat wel goed zit. Als ik 's avonds thuis kom, vertel ik mijn vrouw het verhaal. Zij vindt het vreemd. Dat zoiets kan, begrijpt ze niet. 'Zeg, hoe lang ben jij eigenlijk officier?', vraag ze dan.

Plotseling overvalt mij een bizar gevoel. Ik sla gehaast aan het rekenen. Ik controleer het nog eens. Ik ben in 1980 van de KMA gekomen. Dus in augustus 2010 was ik ook dertig jaar officier.

De personeelsdienst van de luchtmacht slaat een modderfiguur. Maar, zo blijkt een paar uur later, het kan nog erger...

Ook ik had op 6 december 2010 een brief, een oorkonde of ten minste een doosje met de cijfers XXX moeten krijgen. Kennelijk staat het water de landmacht-personeelsdienst echt tot aan de lippen. Er is zelfs geen geld voor een doosje met een baton. Zelfs geen geld voor een geeltje! Ook een mailtje met 'gefeliciteerd!' kan er kennelijk niet meer vanaf. Zo marginaal was de luchtmacht-aanpak kennelijk nog niet. Het kan nog minder! Het lijkt me in ieder geval niet in geest van koning Willem I. En dat is toch jammer.

'Ach, zo'n medaille', zeg ik op quasi luchtige toon tegen mijn vrouw. 'Dat doet me niet zo veel. Er zijn belangrijker dingen in het leven... toch?' Maar ik geloof in de landmacht, dus stiekem hoop ik dat mijn envelop toch nog zal komen. Met het verstrijken der maanden lijkt die kans echter steeds kleiner te worden. En zo betrap ik mezelf erop, dat ik diep in mijn hart toch een beetje jaloers ben op het geeltje van Jaap. ■